

1 חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972

פרק א': פרשנות

1. הגדרות

[תיקונים: התשנ"ח (מס' 2), התשס"ב]

בחוק זה -

"פסק דין למזונות" ² - פסק דין או החלטה אחרת של בית משפט או בית דין מוסמך שניתנו בישראל, וכן פסק חוץ, פסק חוץ זמני או צו ביניים שהוכרזו אכיפים לפי סעיפים 3 או 8 לחוק אכיפת פסקי חוץ, התשי"ח-1958 לפיהם חייב אדם לשלם מזונות לבן זוגו או לילדו הקטין או להורהו;
"זוכה" - מי שפסק דין למזונות ניתן לזכותו ואינו מתגורר עם החייב, לרבות הורה שאינו מתגורר עם החייב שפסק דין למזונות ניתן לזכות ילדו הקטין הנמצא בהחזקתו אף אם אינו עמו;
"חוק הביטוח הלאומי" - חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;
"חייב" - יחיד שפסק דין למזונות ניתן לחובתו;
"ילד קטין" - לרבות קטין מאומץ וילד בגיר שאינו מסוגל לכלכל את עצמו;
"המוסד" - המוסד לביטוח לאומי.

פרק ב': תשלום לזוכה מאת המוסד

2. הזכות לתשלום לפי חוק זה

[תיקונים: התשנ"ה, התשנ"ח (מס' 2), התשס"ב]

(א) זוכה שהוא תושב ישראל זכאי לבקש מאת המוסד תשלום חדשי לפי הוראות חוק זה ובלבד שהחייב היה תושב ישראל ביום מתן פסק הדין למזונות

או במשך עשרים וארבעה חודשים לפחות מתוך ארבעים ושמונת החודשים שקדמו בתכוף ליום מתן פסק הדין למזונות.
(ב) בסעיף זה -

"יום מתן פסק הדין", לענין פסק חוץ, פסק חוץ זמני וצו ביניים - היום שבו הוכרזו אכיפים לפי חוק אכיפת פסקי חוץ, התשי"ח-1958;

"תושב ישראל" - מי שהוא תושב לענין חוק הביטוח הלאומי, לרבות תושב ישראל באזור כהגדרתו בסעיף 378 לחוק האמור.

3. שיעורי התשלום

שיעורי התשלום הם כפי שנקבעו בפסק הדין למזונות או בתקנות, הכל לפי השיעור הקטן יותר.

4. בקשה לתשלום ואישורה

(א) בקשת זוכה לתשלום תוגש למוסד, בדרך ששר העבודה, בהתייעצות עם שר המשפטים, קבע בתקנות.
(ב) נתקיימו בזוכה הוראות חוק זה והתקנת על פיו, ישלם המוסד לזוכה את השיעורים המגיעים לו לפי חוק זה.

5. הודעה למבקש

המוסד יודיע למבקש, תוך שלושים יום מיום הגשת הבקשה, על אישור הבקשה ועל שיעור התשלום או על דחיית הבקשה.

6. תקופת התשלום

[תיקון התשנ"ח (מס' 2)]

(א) תשלום לפי חוק זה ישולם לזוכה במשך התקופה הקבועה בפסק הדין למזונות, כל עוד מוטלת על החייב חובה בתשלום המזונות, אולם לא ישולם למפרע אלא עד היום שנקבע בפסק הדין או עד שנה אחת לפני יום הגשת הבקשה למוסד, הכל לפי המאוחר.

(ב) על תשלום לפי חוק זה יחולו הוראות סעיפים 297א ו-297ב לחוק הביטוח הלאומי, בשינויים המחויבים.

7. ביטול התשלום ושינוי שיעורו

(א) בית-משפט או בית-דין מוסמך המבטל פסק-דין למזונות או משנה את תכנו, יודיע על כך מיד למוסד.

(ב) נודע למוסד על ביטול פסק הדין למזונות או על שינוי, יבטל את התשלום לזוכה או ישנה את שיעורו, הכל לפי פסק הדין, ויודיע על כך מיד לזוכה.

8. מתן הודעות

הזוכה חייב, לפי בקשת המוסד, לתת לו בעל פה או בכתב כל מידע לענין זכויותיו לפי חוק זה שיש לו או שיגיע אליו, לרבות מסמכים שברשותו או שבאפשרותו לקבלם.

א.8

חובת עדכון פרטים

3

(תיקון התשע"א)

זוכה יודיע למוסד בכתב על כל שינוי שחל במצבו המשפחתי, בהכנסותיו או בעניין אחר, שלגביהם מסר בעבר מידע למוסד או בעניין שלגביו הודיע לו המוסד כי הוא דרוש לצורך קבלת תשלום, בתוך שישים ימים ממועד השינוי, והכל אם השינוי עשוי להשפיע על זכאותו לתשלום או על שיעורו.

9. הפסקת הזכות לתשלום

(א) התשלומים ישולמו לזוכה שאינו נוקט בהליכים לביצוע פסק הדין למזונות.

(ב) נקט הזוכה בהליכי ביצוע לפני שהגיש בקשה למוסד, רשאי הוא להפסיקם ולהגיש בקשה לפי חוק זה.

(ג) נקט הזוכה הליכי ביצוע לאחר שהגיש בקשה למוסד, ייפסקו זכויותיו לתשלומים מאת המוסד.

(ד) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות מקרים ותנאים שבהם לא ייפסקו זכויותיו של הזוכה לתשלומים על אף האמור בסעיף קטן (ג).

א.9 זוכה שיצא את ישראל

[תיקונים: התשס"ג (מס' 2), התשע"ב]

(א) (בוטל).

(ב) לא ישולם תשלום לזוכה שיצא את ישראל אם מתקיים האמור בפסקאות (1) או (2) שלהלן — בעד התקופות המפורטות בהן:

(1) הזוכה יצא את ישראל ארבע פעמים או יותר באותה שנה קלנדרית — בעד חודש היציאה הקלנדרי ובעד חודש השיבה הקלנדרי וכן בעד חודש קלנדרי שבו שהה, בכל ימי החודש, מחוץ לישראל, והכל מהפעם הרביעית שבה יצא את ישראל ואילך;

(2) הזוכה יצא את ישראל פחות מארבע פעמים באותה שנה קלנדרית, ואולם סך הימים שבהם שהה מחוץ לישראל באותה שנה קלנדרית עלה על 72 ימים — בעד כל אחד מהחודשים שבהם תקופת שהייתו מחוץ לישראל עלתה על 72 הימים האמורים.

(ג) (1) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו על מי שהיה זכאי לתשלום בעד החודש הקלנדרי שקדם לחודש היציאה ומתקיים בו אחד מאלה:

(א) הוא שהה מחוץ לישראל לפי דרישת מעסיקו ובמימונו, בכפוף לאישור המעסיק על הצורך ביציאה אל מחוץ לישראל ועל מימונה כאמור;

(ב) הוא נזקק לטיפול רפואי מחוץ לישראל או שהוא נלווה לבנו, לבתו, לאחיו, לבן זוגו או להורו, החולים, אשר נזקקים לטיפול רפואי מחוץ לישראל.

(2) תשלום לפי סעיף קטן זה ישולם לפי כללים, תנאים ולתקופה שקבע שר המשפטים.

(ד) (1) שהה זוכה מחוץ לישראל 183 ימים לפחות במהלך 12 חודשים רצופים, יראו אותו כמי שנמצא מחוץ לישראל כל עוד לא תמו 12 חודשים רצופים שבהם שהה בישראל 183 ימים לפחות.

(2) הוראות פסקה (1) לא יחולו על אלה:

(א) מי שהודיע למוסד, במועד, בתנאים ובאופן שקבע שר המשפטים, על יציאתו מישראל, על תקופת היעדרותו המשוערת ממנה ועל חזרתו אליה;

(ב) מי ששהה מחוץ לישראל לצורך קבלת טיפול רפואי.

(ה) בסעיף זה, "טיפול רפואי" - שירות בריאות הניתן לפי הוראות סעיף 11 בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.

10. זכות הזוכה לגבות הפרשים

מקום שהמוסד לא גבה את השיעור המלא לפי פסק הדין למזונות כאמור בסעיף 14, רשאי הזוכה, במועד ובדרך שנקבעו בתקנות, לנקוט הליכי ביצוע בשל הפרש שבין שיעורי התשלום כפי שנקבע בפסק הדין למזונות לבין הסכום המשתלם מאת המוסד.

11. הודעה למוסד

לשכת הוצאה לפועל שאליה הגיש זוכה בקשה לביצוע פסק-דין למזונות, תודיע על כך מיד למוסד.

12. ניכוי סכומים שנתקבלו מאת החייב

(א) קיבל הזוכה מן החייב או מטעמו כסף או שווה-כסף לפי פסק-דין למזונות, יודיע על כך למוסד תוך שלושים יום מיום קבלתו.

(ב) המוסד ינכה מן התשלום שהוא משלם לזוכה לפי חוק זה כל סכום ששילם שלא כדין; כן ינכה המוסד כל סכום כסף או שווה-כסף שקיבל הזוכה מן החייב או מטעמו שלא באמצעות המוסד, מלבד סכומים שגבה הזוכה לפי האמור בסעיף 10.

(ג) לא נוכה מן התשלום סכום כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי המוסד לתבוע מן הזוכה בבית-דין אזורי לעבודה את החזרת הסכום.

13. תובענה

זוכה הסבור שקופח בזכותו לתשלום לפי חוק זה, רשאי, בדרך ובמועד שנקבעו בתקנות, להגיש תובענה לבית-דין אזורי

לעבודה; אולם אם פסק הדין למזונות טעון הבהרה, תהא סמכות ההבהרה בידי בית המשפט או בית הדין שנתנו.

פרק ג': גבייה מן החייב

14. גבייה וקיזוז

- (א) המוסד יגבה מן החייב כל סכום שהגיע או המגיע ממנו לזוכה לפי פסק הדין למזונות, לרבות ריבית כפי שנפסק והוצאות גבייה ושכר טרחת עורך-דין כפי שנקבע בהוצאה לפועל.
- (ב) פסק הדין למזונות יבוצע בדרך האמורה בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, כאילו ניתן לזכות המוסד, לרבות האמור בפרק ז' שבו.
- (ג) היה המוסד חב לחייב סכום כסף על פי כל דין, רשאי הוא לקזז כנגד אותו סכום את התשלום המשתלם לזוכה; החייב רשאי לפנות בענין הקיזוז לבית הדין האזורי לעבודה.

15. העברת ההפרש לזוכה

- גבה המוסד מן החייב יותר מהתשלומים ששילם לזוכה לפי חוק זה, יעביר את ההפרש לזוכה אחרי ניכוי הוצאות גבייה ושכר טרחת עורך-דין, במידה שנגבו מהחייב כאמור בסעיף 14(א).

פרק ד': הוראות שונות

16. תקציב

- אוצר המדינה יקציב למוסד את כל הכספים הדרושים לו כדי לבצע את התשלומים לזוכים לפי הוראות פרק ב'.

17.

עונשין

4

(תיקון התשע"א)

- (א) זוכה שמסר הצהרה כוזבת לגבי מידע הדרוש למוסד, לצורך קביעת זכאותו לתשלום, שיעורו או עדכנו או שהעלים מידע כאמור, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1997 (בחוק זה - חוק העונשין).

- (ב) $\frac{4}{1}$ קיבל זוכה הודעה מהמוסד בדואר רשום בדבר הפרטים האמורים בתוספת והמשפיעים על הזכאות לתשלום או על שיעורו, שעליהם הוא נדרש לדווח, וחל שינוי באחד או יותר מהפרטים האמורים בתקופה של ארבע שנים ממועד משלוח ההודעה, והזוכה לא דיווח בכתב למוסד על השינוי בתוך שישים ימים ממועד השינוי, בניגוד להוראות סעיף 8א, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.
- (2) ההודעה כאמור בפסקה (1) תכלול אזהרה בנוסח האמור בחלק ג' שבתוספת, ותהיה בשפות עברית, ערבית, רוסית ואמהרית; ערכם של השיעורים מהסכום הבסיסי כאמור בתוספת המצוינים בהודעה, יוצג גם בשקלים חדשים; להודעה יצורף טופס לעדכון הפרטים בשפה העברית.
- (3) נשלחה לזוכה הודעה לפי סעיף קטן זה בדואר רשום לכתובת שעליה הודיע למוסד לאחרונה ולכתובתו המופיעה במרשם האוכלוסין, יראו אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה בתום 15 ימים מיום שנשלחה, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן.
- (4) הוכיח זוכה כי לא קיבל את ההודעה בדואר רשום מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן, יחולו לגביו הוראות פסקה (1), ובלבד שקיבל את ההודעה כאמור מידי עובד המוסד.
- (5) הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על מי שנקבעה לגביו נכות רפואית לפי פרט 33, 34 או 91 שברשימת

הליקויים, כמשמעותה בסעיף 208 לחוק הביטוח הלאומי, ומי שנקבע לגביו כי הוא זקוק להשגחה מתמדת, כמשמעותה בסעיף 224(א)(2) לחוק הביטוח הלאומי.

(ג) זוכה אשר ללא הצדק סביר לא הודיע למוסד, כאמור בסעיף 12(א), דינו - מאסר שני חדשים או קנס 1,000 לירות.

18. ייחוד תשלומים

(א) מקום שנתקבלו כספים בלשכת הוצאה לפועל, לפי הליכים שנקט המוסד על פי סעיף 14(א) ושהזוכה נקט לפי סעיף 10, ישמשו כספים אלה תחילה לזכותו של הזוכה.

(ב) תשלומים שהמוסד משלם לזוכה לפי חוק זה, דינם כדין מזונות, לענין עיקול, העברה, שעבוד וקיזוז.

19.

(בטל).

20. ביצוע ותקנות

(א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, בכפוף לאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות קביעת שיעורי תשלום לפי חוק זה, ובלבד שתקנות לענין סעיף 3 יותקנו בהתייעצות עם שר האוצר.

(ב) שר העבודה רשאי, בהתייעצות עם שר המשפטים, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע התפקידים המוטלים לפי חוק זה על המוסד.

(ג) תקנות על פי סעיפים 3, 9(ד), 21 ו-22 יותקנו באישור ועדת העבודה של הכנסת.

21. הוראות מעבר לענין הפעלת החוק

על אף האמור בחוק זה, יוחל בהפעלתו בהדרגה, והוא יחול על סוגי הזוכים ולפי התנאים ששר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר, קבע מזמן לזמן בתקנות.

22. תחולה

חוק זה יחול רק על פסקי דין למזונות שניתנו לאחר י"ב בתשרי התשל"ב (1 באוקטובר 1971), אולם שר המשפטים בהתייעצות עם שר האוצר רשאי להחיל חוק זה לגבי פסקי דין שניתנו לפני המועד האמור, לתקופות שונות ולסוגי זוכים פלונים, הכל כפי שקבע.

23. תחילה

תחילתו של חוק זה ביום כ"ג בתשרי התשל"ג (1 באוקטובר 1972), אולם לא ישולמו תשלומים למפרע כאמור בסעיף 6, בשל תקופה שלפני תחילתו.

5 תוספת

(סעיף 17(ב))

חלק א': פרטים המשפיעים על זכאות לתשלום או על שיעורו לענין סעיף 17(ב)

בלוח זה, "הסכום הבסיסי" - הסכום כאמור בפסקה (3) להגדרה "הסכום הבסיסי" בחוק הביטוח הלאומי;

1. קיומה או אי-קיומה של יתרת חשבון של הזוכה במוסד פיננסי, כהגדרתו בחוק הסכמים בנכסים פיננסיים, התשס"ו-2006, בין בבעלותו ובין בבעלות משותפת עם אחר, או שינוי שחל בה, אם השינוי כאמור עולה על 9% מהסכום הבסיסי לגבי יחיד, או 13% מהסכום הבסיסי לגבי מי שיש עמו ילד או בן זוג.

2. קיומה או אי-קיומה של זכות בנכס מקרקעין, של הזוכה או שינוי שחל בזכות כאמור.

3. גובה ההכנסה מעבודה שהזוכה עובד בה, או שינוי שחל בה, אם השינוי כאמור עולה על 9% מהסכום הבסיסי לגבי יחיד, או 13% מהסכום הבסיסי לגבי מי שיש עמו ילד או בן זוג.
4. הכנסה ממקורות אחרים של הזוכה או שינוי שחל בה, אם השינוי כאמור עולה על 9% מהסכום הבסיסי לגבי יחיד, או 13% מהסכום הבסיסי לגבי מי שיש עמו ילד או בן זוג.
5. כתובת המגורים של הזוכה בישראל או שינוי בכתובת כאמור או מעבר לכתובת מגורים אחרת מחוץ לישראל.
6. היות הזוכה בעל אזרחות זרה או שינוי לעניין אזרחות כאמור.
7. מועדי כניסה לישראל ויציאה ממנה של הזוכה, ותקופת שהותו מחוץ לישראל.
8. מגורים תחת קורת גג אחת, תחילתם או הפסקתם של מגורים כאמור עם אחד מאלה:
 - (1) מי שנישא לזוכה, לרבות מי שנישא על פי הדין במדינת חוץ;
 - (2) מי שהוא הורה של אחד מילדי הזוכה;
 - (3) מי שיש לזוכה חשבון בנק משותף עמו או שיש לזוכה זכות משותפת עמו בנכס מקרקעין או ברכב;
 - (4) מי שיש לזוכה הסכם ממון או הסכם אחר בדבר שיתוף בהכנסות או בהוצאות עמו.
9. קבלת כספים על ידי הזוכה ישירות מהחייב או ממי מטעמו לעניין סעיף 12 או אי-קבלת כספים כאמור.
10. קיומו או אי-קיומו של פסק דין מזונות לטובת הזוכה המאוחר לפסק דין שמסר למוסד.

חלק ב': פרטים נדרשים

מספר	הפרט	בחלק	א'
פרט 1	פרט 2	פרט 3	פרט 4
פרט 5	פרט 6	פרט 7	פרט 8
פרט 9	פרט 10	פרט 11	פרט 12
פרט 13	פרט 14	פרט 15	פרט 16
פרט 17	פרט 18	פרט 19	פרט 20
פרט 21	פרט 22	פרט 23	פרט 24
פרט 25	פרט 26	פרט 27	פרט 28
פרט 29	פרט 30	פרט 31	פרט 32
פרט 33	פרט 34	פרט 35	פרט 36
פרט 37	פרט 38	פרט 39	פרט 40
פרט 41	פרט 42	פרט 43	פרט 44
פרט 45	פרט 46	פרט 47	פרט 48
פרט 49	פרט 50	פרט 51	פרט 52
פרט 53	פרט 54	פרט 55	פרט 56
פרט 57	פרט 58	פרט 59	פרט 60
פרט 61	פרט 62	פרט 63	פרט 64
פרט 65	פרט 66	פרט 67	פרט 68
פרט 69	פרט 70	פרט 71	פרט 72
פרט 73	פרט 74	פרט 75	פרט 76
פרט 77	פרט 78	פרט 79	פרט 80
פרט 81	פרט 82	פרט 83	פרט 84
פרט 85	פרט 86	פרט 87	פרט 88
פרט 89	פרט 90	פרט 91	פרט 92
פרט 93	פרט 94	פרט 95	פרט 96
פרט 97	פרט 98	פרט 99	פרט 100

חלק ג'

אזהרה

הרינו להביא לידיעתך כי אם לא תעדכן את המוסד לביטוח לאומי על כל שינוי שיחול באחד או יותר מהפרטים המפורטים בהודעה זו בתוך שישים ימים ממועד השינוי, במהלך ארבע שנים ממועד משלוח הודעה זו, הנך צפוי לעונשים הקבועים לפי החוק, לרבות קנס; ככל שחל שינוי בפרטים האמורים לגביך, אנא עדכן את המוסד לביטוח לאומי בטופס המצורף.

גולדה מאיר

יעקב ש.

שפירא

ראש

הממשלה

שר

[1.] ס"ח 654, התשל"ב (2.4.1972), עמ' 87.

תיקון: ס"ח 1497, התשנ"ה (28.12.1994), עמ' 80;

ס"ח 1645, התשנ"ח (15.1.1998), עמ' 58;

ס"ח 1646, התשנ"ח (15.1.1998), עמ' 98 [התשנ"ח (מס' 2)];

ס"ח 1831, התשס"ב (17.2.2002), עמ' 153;

ס"ח 1882, התשס"ג (29.12.2002), עמ' 174;

ס"ח 1892, התשס"ג (1.6.2003), עמ' 468 [התשס"ג (מס' 2)];

ס"ח 2259, התשע"א (10.11.2010), עמ' 21. הצ"ח - ממשלה 436, התשס"ט, עמ' 348 ו-597;

ס"ח 2335, התשע"ב (30.1.2012), עמ' 162. הצ"ח - כנסת 414, התשע"ב, עמ' 16 ו-17.

[2.] הגדרת "פסק דין למזונות" תחול על מי שפס"ד למזונות ניתן לזכותו ביום 1.3.02 ולאחריו. על מי שפס"ד לזכותו ניתן לפני מועד זה, תחול ההגדרה וכן סעיף 2 (תיקון ס"ק (א) והוספת ס"ק (ב)) כנוסחם ערב תיקון התשס"א. נוסח ההגדרה ערב התיקון היה: "פסק דין למזונות" - פסק דין או החלטה אחרת של בית משפט או בית דין מוסמך, לפיו חייב אדם לשלם מזונות לבן זוגו או לילדו הקטין או להורהו.

[3.] תחילת תוקפו של סעיף 8 לחוק - ביום 1.1.2012 (תיקון התשע"א) והוא יחול על הצהרה שמסר או מידע שהעלים זוכה ביום התחילה ועל אי-עדכון שינוי שהיה עליו לעדכן לגביו לפי הוראות סעיף 8 לחוק ביום האמור ואילך.

[4.] תחילת תוקפם של ס"ק 17 (א) ו-(ב) לחוק - ביום 1.1.2012 (תיקון התשע"א) והם יחולו על הצהרה שמסר או מידע שהעלים זוכה ביום התחילה ועל אי-עדכון שינוי שהיה עליו לעדכן לגביו לפי הוראות סעיף 8 לחוק ביום האמור ואילך.

[5.] תחילת תוקפה של התוספת לחוק ביום 1.1.2012 והיא תחול על הצהרה שמסר או מידע שהעלים זוכה ביום התחילה ועל אי-עדכון שינוי שהיה עליו לעדכן לגביו לפי הוראות סעיף 8 לחוק ביום האמור ואילך.